

BARADLA UTÁN BALATON

Valter páter ismét hallat magáról

Emlékeznek még olvasóink az év első napjára virradó éjszakán történt baradlai barlangszerecséltenségre, s annak főszereplőjére, a 34 éves Pászthory Valter szerzetesre, a pannonthalmi bencés gimnázium tanárára? Emlékeznek a hatnapos megerőltető barlangi túrákra (átmedvesedett ruhákban, elerőtlenedve, miközben a gondjaira bízott 17-18 éves fiúkat barátkoztatta a veszedelemmel), majd a három fiú halálára, s Pászthory Valter felelőtlen magatartására? Nos, Pászthory Valter ismét hallatott magáról. Nem, nem az ellene indult bírósági eljárás kapcsán — hiszen a tárgyalást már hónapokkal ezelőtt elnapolták, a szakértők vitáját tisztázandó —, ellenben egy újabb veszélyeztetés és az áldozat cserbenhagyása írható a számlájára.

Csónakázás viharban

Pászthory már hetek óta a Balaton partján, Alsóörsön nyaralt egy magánháznál. Itt találkozott az ugyancsak nyaraló egyik 17 éves pannonthalmi tanítványával és annak 18 éves nővérével. (A család kérése: ne hozzuk nyilvánosságra a nevüket.) A két testvér alsóörsi rokonainál töltötte a szünidőt. Pászthory felajánlotta, hogy kétszemélyes gumicsónakjával hol a fiút, hol a lányt elviszi csónakázni. A két fiatal ettől kezdve rendszeresen Pászthoryval töltötte idejét, aki elvitte őket kirándulni Tihanyba, a környékbeli hegységekbe s csónakázni.

A múlt hét keddién egész nap viharos volt a tó. A siófoki meteorológiai állomás szerint 36 kilométeres szél mozgatta a vizet. A veszélyt jelző piros kosár már reggel kiharancsolt mindenkit a vízből. Pászthoryék is látták, hogy a viharos szél nem csendesedik, este fél hatkor mégis úgy döntöttek a lánnyal, hogy bemennek csónakázni. Nehéz volna eldönteni, kinek a javaslata volt — ezt majd a vizsgálatnak kell kiderítenie, ha egyáltalán ki tudja deríteni —, tény, hogy fél hat után néhány perccel már bent eveztek a hullámzó tavon. Néhány száz métert mehettek, amikor a lány kíváncsiságból, milyen lehet a nagy hullámokban fürdeni, a csónakból a vízbe ereszkedett.

— En kifejezetten megtiltottam neki, hogy a vízbe menjen — mondja most Pászthory. — De ő erősködött...

A lány mindössze néhány méterre távolodott Pászthorytól, amikor észrevette, hogy a hullámok befelé sodorják a túlsó part felé. Am a paptanár tetlenül figyelte, mint dobálják a lányt a hullámok. Aztán a csónakot is sodorni kezdte a szél, mind messzebbre a segítséget kérő lányt; Pászthory csak akkor kezdett evezni, amikor már 50-60 méter volt a távolság közöttük.

„...hogyan a hullámok elnyelték”

— Hiába erőlködtem, a csónak orrát nem bírtam megfordítani az ő irányába.

— Miért nem evezett hátra? Vagy miért nem állította meg a csónakot, hogy a lány beérje?

— Mindenáron meg akartam fordulni. Azt tudtam, hogy ezt a csónakot a vihar nem tudja fel-

borítani, ezért akartam megfordulni, de a széllel nem bírtam.

— S mi történt a lánnyal?

— Nemsokára eltűnt előlem a feje, s ekkor megindultam a szél irányába, Siófok felé. Ez olyan 8-9 kilométerre lehetett tőlem, a túlsó parton... Este fél kilenc után értem ki a partra, Siófoknál...

— Mire gondolt ott benn a vízben, amikor eltűnt ön elől a lány?

— Hogy a hullámok elnyelték.

— Sötét volt?

— Szürkület.

— Mennyi ideig próbálkoztam a csónakkal?

— Amíg a lány el nem tűnt a szemem elől... Amikor Siófoknál partot értem, bementem egy ismerősömhöz, akiről tudtam, hogy van kocsija, elmeséltem neki, mi történt, s kértem őt, vigyen át Alsóörsre.

— Miért nem a rendőrségre ment? Tudta, hogy Siófokon van révőrs, nagy mentőhajókkal, olyanokkal, amelyek viharban is 50 kilométeres sebességgel közlekednek a vízen, s reflektoraikkal kilométerekre bevilágítják a vizet?

— Azt tudtam, hogy Siófokon van révőrs, de Alsóörsre akartam visszamenni, s arra gondoltam, hogy a rokonok már úgyis értesítették a rendőrséget, s keresnek bennünket.

Pászthory éjjel fél tizenegykor ért vissza Alsóörsre. A rokonok és a lány öccse már mindenütt keresték őket, de azt hitték, hogy távolabb értek partot, s ezért nem jöttek még haza. A paptanár elmondta, hogy a lány befelbúlt a vízbe. A 17 éves fiú zokogva rohant a rendőrségre. A rokonok utána. Csak Pászthory maradt a lakásban.

— Nagyon fáradt és kimerült voltam.

— De hiszen egyedül ön látta, hol tűnt el a lány, ön tudott volna a rendőröknek segíteni a keresésben.

— Fáradt voltam.

Pászthoryt hajnali fél háromkor őrizetbe vették!

A 18 éves lány eközben — 8 kilométeres úszás után — éjjel fél 12-kor partot ért Siófoknál.

A tanár úr csak nézte

S most hallgassuk meg őt, mit mond.

— Valóban én akartam a vízbe menni, még sohasem fürödtem ilyen nagy hullámokban. Nem is az a természetem, hogy nagyon veszélyes helyzetekbe belemenjek. De most kedvem támadt. És a tanár úr egy szóval sem ellemezte. Nézte, hogyan lubickolok, s akkor is csak nézett, amikor már kiáltozni kezdtem. Egyszerűen nem érttem, most sem értem, miért nem evezett, s miért nem állította meg a csónakot, hogy beérjem. Amikor még ketten ültünk a csónakban, meg tudta állítani, visszafelé evezett, s így nem vitte a szél a csónakot. Számomra az is teljesen érthetetlen volt, hogy miért indul el Siófok felé. En láttam őt elég sokáig. Amikor eltűnt a szemem elől, már sötétedett. A túlsó parton csak a siófoki Európa Szálló fényeit láttam, s elhatároztam, hogy maradék erőmmel arra úszok, mert visszafelé a hullámokkal szemben nem bírtam. Éjjel fél tizenkettőkor értem part-

ra, nagyon ki voltam merülve. A vízben féltem is, és ez még jobban kimerített, mint az úszás. A parton bekopogtam egy magánházhhoz, elmondtam, mi történt; ő lefektettek, teát adtak, s másnap délelőtt fél tizenegyig aludtam. Ekkor táviratoztam Alsóörsre, hogy küldjenek ruhát, pénzt, hogy hazamehessek. Másfél óra múlva már itt voltam értem a rokonok, az öcsém meg a rendőrök. Most sem értem a tanár urat...

— Mi a véleménye: ha Siófokról elindulnak a rendőrhajók, útközben hol találkozhatnak?

— Azt hiszem, valahol a tó közepén.

Mint a barlangban

Eddig tehát Pászthory Valter újabb rémtette. Észrevették a hasonlóságot a baradlai ügy és a közötte? Akkor is a veszélyt kerestette a fiúkkal, most is a lánnyal; akkor további menetelésre nógatta a fiúkat, amikor azok már rosszul voltak, s könyörgöttek neki, álljanak meg, most tetlenül nézte a lányt, amint a hullámokkal küszködik; akkor sem ment vissza a barlangba, hogy utat mutasson (el is tévedtek a határőrök), most sem ment a rendőrségre (Siófokkon se, Alsóörsön se), akkor is cserbenhagyta azokat, akiket ő vitt a veszélybe, most is...

S ha már a hasonlóságoknál tartunk, kérdezzük meg, hiszen mindenkiben felöltik ez a kérdés: Vajon miért nem zárult le Pászthory Valter baradlai bűnügye legalább első fokú bírósági ítélettel? Miért üdülhetett Alsóörsön, amikor „hűvösön” lett volna a helye?

Nos, a választ valahol ott kell keresni, hogy amikor a baradlai esetről szóló cikkünk megjelent, olyan mentőakció indult meg Pászthory Valterért, amelyet ritkán tapasztalni. Pászthory védői a tárgyaláson olyan — egyházi kapcsolatokkal rendelkező — tekintélyeket vonultattak fel a szerzetes tanár védelmére, hogy a bíróság a halál okáról egymásnak ellentmondó szakvélemények miatt kénytelen volt az eljárást felfüggeszteni, és az ügyet az Egész-ségi Tudományos Tanácshoz döntésre felterjeszteni. (Ez április 23-án történt, azóta csend van a Baradla-ügyben, a tanács még egyszer sem tárgyalta.) A Karszt- és Barlangkutató Társulat egynemű vezetői pedig azok ellen fordították tüzüket, akik Pászthoryt elítélő szakvéleményt adtak. (Dr. Jakucs László kandidátust, aki Baradláról írta disszertációját, s szakvéleményében messzemenően elmarasztalta Pászthoryt, egyszerűen kigolyózták a társulat választmányából.)

Érvényesítsék

a törvény szigorát!

Az embernek akaratlanul is a régmúlt jut az eszébe; amikor az egyház keze mindenhatóvá elért... Persze ma már más idők járnak, de úgy látszik, egyes egyházi emberek kezei még mindig elég hosszúak lehetnek. Ezekbe a kezekbe kapaszkodik Pászthory Valter, az aki nem nyúlt az általa bajba vittek keze után. A paptanár nyolc hónapig ezelőtt három fiút vitt a halálba. Ettől még az egyházi iskolában továbbra is taníthatott. Most meg kis híján egy lány életét követelte áldozatul ez a furcsa „testvéri szeretet”. Vajon ilyen értelemben végiggondolták-e azok, akik körömszakadtukig védik a poshadt szellemű, a fiatalokat folyton a halál gondolatával barátkoztató paptanárt? Ha nem, akkor emlékezzenek csak arra, kik emelték a nevelésben püdesztálra a folytonos veszélykeresést, a kacérkodást a halállal? A fasiszták. Úgy véljük, a bíróság ezek után végre a törvényben előírt szigorral sújt le a teljesen épelméjű, de deformált lelkiületű „pedagógusra”.

Szabó László

Római levél

A rabszolganő

Sassari olasz város törvényszéke a napokban ítélezett egy fiatal házaspár felett. A férjet felmentették, a fiatalasszonyt kéthavi börtönre ítélték. Az ítélet jogerős, fellebbezésnek helye nincs. Így írja elő az olasz családjogi törvény 144. cikkelye.

A fiatal házaspár története: A férj rendszeresen ütötte-verte feleségét. Az asszony jó ideig tűrte a bántalmazást, mindaddig, amíg a férj egyszer furkósbottal félholtra verte őt. Ekkor a fiatal feleség felázadt. Egy napon, amikor a férfi újból bottal támadt rá, az asszony leemelt a tűzhelyről egy forró vízzel telt edényt, és tartalmát férje ábrázatára öntötte. A férj a bírósághoz fordult és beperelte feleségét. A bíróság a következő módon indokolta az ítéletet: a férjet nem lehet bűnösnek tekinteni, mert az asszonnyal szemben csupán a törvény által számára biztosított „fegyverkezési jogait” gyakorolta. (Jus corrigendi — átvéve a római birodalom törvénykönyvéből.) Az asszony viszont bűnös, mert megakadályozta férjét törvényes jogai szabad gyakorlásában.

Egy másik eset: egy délolasz városban egy fiatalasszony rájött arra, hogy férje fűvel-fával megcsalja. Könyörgött neki: maradjon hű hozzá, ne hagyja el. A férfi kicsapongásai azonban nem ismertek mértéket. A nő — mivel Olaszországban válni nem lehet — megszökött férjétől, felvándorolt Észak-Olaszországba, ahol munkát talált, és évek múltán egy férfit is, akivel kölcsönösen megszerették egymást. Összeköltöztek, de meg nem esküdhetek. Együttélésükből egy kislány született, aki most hat éves. Közben a férj lent, Dél-Olaszországban tovább játszott a Don Juan, teljesen megfeledkezve a több mint egy évtizede külön élő feleségéről. Mindaddig, míg egyszer hírt vette, hogy felesége valahol Észak-Olaszországban boldogan él, társat talált és gyermeket szült. Felesége boldogsága mérhetetlen hagra gerjesztette a férjet. Északra utazott, felkereste feleségét és több mint tíz évi hűtlen kicsapongásai után a törvényes férji jogait követelte. Az asszony tiltakozott és a férfi — perelt. A bíróság a férjnek adott igazat, az asszonyt „folytatólagosan elkövetett hűtlenség” bűntette miatt bűnösnek találta, s öt kiskorú gyermekével együtt börtönbe zárták. Az ítélet jogerős, fellebbezésnek helye nincs, mert így írja elő az olasz családjogi törvény.

Egyetlenegy fórumhoz volt joga fellebbezni a hallatlan ítélet ellen: az olasz köztársasági elnökhöz. Ő élt is jogával. Az asszonyt és a hat éves gyereket néhány hónap után az Olasz Köztársaság elnöke kegyelemben részesítette.

De hány száz, ezer, sőt tízezer ügyben senki sem lép közbe, és szabadon érvényesül a családjogi törvényt, amely — nem túlzás kimondani — a középkort rögzítette a mai Olaszországban.

A napokban egy baloldali polgári újság hasábjain vita folyt arról a törvényről. A vitában neves újságírók, jogászok, írók vettek részt. A vitából kiderült, hogy az olasz törvények elismerik a nők politikai jogait — elvben akár köztársasági elnökké is választhatók —, de megtagadják tőlük a jogot, hogy egyenrangúak legyenek férjükkel.

Az olasz családjogi törvény a következőkben rögzíti a férj jogait: — megakadályozhatja, hogy felesége egyedül kilépjen a lakásból; — feleségét megverheti, rajtakapott hűtlenség esetén megölheti; — elolvashatja felesége levelezését; — megakadályozhatja, hogy felesége dolgozzék, végtül — ha ez a férjnek szándékában áll: feleségét örökös szüzességre kötelezheti.

Az olasz családjogi törvény a közös gyermekek nevelésével kapcsolatban kimondja:

— az asszony nem szólhat bele gyermekei iskoláztatásába; — nem dönthet gyermekeinek semmilyen ügyében; — a férj halála után az asszony köteles a gyermekeket a férfi végrendelete szerint nevelni; — különválás esetén, még ha a férj hibájából következett is be, a gyermekek a férfi atyai fennhatósága alatt maradnak. A család anyagi helyzetét illetően a törvény kimondja: — az asszony férje engedélyével kereső foglalkozást űzhet, de jóvelme teljes egészében a férfit illeti; — az asszony esetleges leánykori vagyona a házasság pillanatától kezdve kizárólagosan a férjé.

*

A statisztikák szerint Olaszországban jelentősen több, mint félmillió olyan elhagyott asszony él, akinek férje más nővel, sőt nőkkel állt össze. (A férjek jelentős része külföldre távozott.) Az elhagyott asszonyok felett azonban továbbra is a hűtlen férj rendelkezik. Jövedelmük nem az övéké, más férfira rá sem nézhetnek. Kötelesek egész életüket magányosan, egyedül leélni. Így rendelkezik az olasz családjogi törvény. Ha az ilyen elhagyott asszony megkísérli, hogy maga rendelkezze saját jövedelmével, hogy maga nevelje gyermekeit, vagy hogy esetleg újabb társat keressen magának az életre — a törvény szigorúan lesújt rá.

Olaszország legjobbjai, közöttük tekintélyes kormánypolitikuskok is, évtizedek óta harcolnak a törvény módosításáért. Harcuk azonban mindaddig semmi eredményt nem hozott. A kormány tíz évvel ezelőtt meghirdette a családjogi reformot, de azóta hallgat róla. Nyíltan senki sincs a reform ellen, a háttérben azonban befolyásos erők működnek. Az Espresso című olasz lap szerint Olaszországban a családjogi törvény módosítását az uralkodó kereszténydemokrata párt konzervatív vezetői, és elsősorban a katolikus egyház jobboldali erői ellenzik.

Vajon, milyen érveket tudnának felhozni a katolikus férfiak az olasz nők rabszolgasorban tartása mellett?

Buzási János

SZÖVET VEGYTISZTÍTÁST
6 MUNKANAP ALATT
MINDENNEMO FELSORUHAFESTÉST
6 MUNKANAP ALATT
KILOS-PIPERE MOSÁST
10 MUNKANAP ALATT VÉGEZ A

RUHATISZTÍTÓ KTSZ

E SZOLGÁLTATÁSOK EXPRESSZBEN IS
Felvételhelyek Budapesten mindenütt

ÉRTESÍTJÜK T. VEVŐINKET,

hogy megnyílt az új

LUMUMBA UTCAI TÖLTŐÁLLOMÁSUNK

(Bp. XIV ker., Lumumba utca és Thököly út kereszteződésénél.)

BENZIN, SZUPERBENZIN, KEVERÉK

Nyitva: 6-20,30 óráig